

PRILOG 2. Učestalost čišćenja/dezinfekcije po funkcionalnim područjima

U funkcionalnim zonama vrlo visokog i visokog rizika, moguća je prisutnost organskog materijala na horizontalnim površinama te je osim čišćenja, potrebna i dezinfekcija, u jednom ili dva koraka. Ukoliko se detektira prisutnost patogena neuobičajene otpornosti na primjenjivane dezinficijense (bakterijske spore, mikrobakterije i sl.), potrebno je konzultirati PBI o dezinfekciji, sredstvima i načinima primjene istih.

Ukoliko pacijent koji se nalazi na odjelima srednjeg ili niskog rizika ima infekciju ili kolonizaciju nekim od multirezistentnih patogena, također je potrebno konzultirati PBI za dodatne i daljnje upute o higijeni odnosno specifičnom načinu čišćenja i dezinfekcije površina i prostora. U svim funkcionalnim zonama (vrlo visoki/visoki/srednji/njiski rizik), kod biološke kontaminacije (onečišćenja biološkim materijalom kao npr. krv, urin, stolica i sl.) potrebno je kontaminirano mjesto natopiti dezinfekcijskim sredstvom (u kontaktnom vremenu djelovanja ovisno o koncentraciji koja se koristi), pokriti natopljenom staničevinom koja se odstrani i odloži u predviđeno mjesto za otklanjanje tzv. zaraznog medicinskog otpada (KB 18 01 03*). Nakon čega se funkcionalno područje očisti na preporučeni način.

Ovaj Prilog s tablicom o učestalosti čišćenja/ dezinfekcije po funkcionalnim područjima je okvir, temeljem kojeg svaka zdravstvena ustanova treba izraditi „unutarnji Postupak“ s obzirom na specifičnosti funkcionalnih područja u svakoj zdravstvenoj ustanovi, kako stacionarnog tako i polikliničkog dijela.

Funkcionalna područja rizika

1. Vrlo visoki rizik

Potrebna razina standarda čistoće za područje vrlo visokog rizika od izuzetne je važnosti. Dosljedno visoki standardi čišćenja moraju se **kontinuirano** održavati, a potrebni rezultati će se postići samo kroz intenzivna i česta čišćenja.

Prostorije unutar ovih područja bi trebale biti **revidirane barem jedanput tjedno** od stručne osobe odgovorne za higijenu bolničkih prostora (u daljnjem tekstu: **SO**) zajedno s Timom za kontrolu bolničkih infekcija.(u daljnjem tekstu: **TBI**)

Funkcionalna područja vrlo visokog rizika mogu uključivati:

- operacijske sale (svih vrsta kirurških struka i dobnih skupina)
- jednodnevna kirurgiju
- jedinice intenzivnog liječenja (JIL) i njege svih kliničkih specijalnosti:
- postintenzivne njege svih kliničkih specijalnosti (vidi niže u tablici)
- odjeli gdje su hospitalizirani pacijenti sa posebnim potrebama (imunokompromitirani pacijenti svih dobnih skupina)
- područja/pacijenti posebnih potreba
- središnji sterilizacijski prostor.

2. Visoki rizik

Potrebna razina standarda čistoće za područje visokog rizika je vrlo važna.

Mora se provoditi redovito i učestalo potpuno čišćenje, uz čišćenje određenih površina po potrebi.

U međuvremenu se prostori trebaju održavati redovitim čišćenjem na licu mjesta.

Kroz razdoblje od **mjesec dana** sve prostorije unutar ovih područja **moraju biti revidirane barem jedanput** od SO zajedno s TBI.

Funkcionalna područja visokog rizika mogu uključivati:

- hitnu službu (Objedinjeni Hitni Bolnički Prijem/OHBP)
- opće odjele
- pohranu sterilne opreme
- stacionarni odjel
- dnevnu bolnicu
- mikrobiološki laboratorij i prostori tzv. sterilnih kabineta (vidi tablicu)
- visoko diferentni dijagnostičko/terapijski prostori u kojima se provode specifični postupci.

3. Srednji rizik

Potrebna razina standarda čistoće za područje srednjeg rizika je važna.

Mora se provoditi redovito i učestalo potpuno čišćenje, uz čišćenje određenih površina po potrebi.

U međuvremenu se prostori trebaju održavati redovitim čišćenjem na licu mjesta uz čišćenje određenih površina po potrebi.

Kroz razdoblje od tri mjeseca sve prostorije unutar ovih područja moraju biti revidirane barem jedanput od SO zajedno s TBI.

Funkcionalna područja srednjeg rizika mogu uključivati:

- stacionar bolničkih odjela
- sudsku medicinu i obdukciju
- dijagnostički laboratorij (biokemijski, hematološki, citološki, patološki)
- dijagnostiku: radiologija, nuklearna medicina
- ljekarnu itd.

4. Niski rizik

Potrebna razina standarda čistoće za područje niskog rizika je važna.

Mora se provoditi redovito i potpuno čišćenje, uz čišćenje određenih površina po potrebi.

U međuvremenu se prostori trebaju održavati čišćenjem i na licu mjesta.

Kroz razdoblje od 12 mjeseci sve prostorije unutar ovih područja moraju biti revidirane barem dva puta od SO zajedno s TBI.

Funkcionalna područja niskog rizika mogu uključivati:

- stacionar bolničkih odjela
- polikliničke prostore i ambulante (SKZZ)
- dnevne bolnice (koje nisu spomenute u odjelima visokog rizika)
- neklinička područja.

FUNKCIONALNA - NEKLINIČKA PODRUČJA:

Područja od posebne važnosti, ali kod kojih ne postoji rizik od bolničkih infekcija (eventualno trovanje hranom), podliježu kontroli HACCP-a:

- centralna kuhinja - glavna pripreme hrane
- sve čajne kuhinje unutar odjela bez obzira gdje se nalaze (vrijedi za sva rizična područja).

TABLICA UČESTALOSTI ČIŠĆENJA/DEZINFEKCIJE

ZONE RIZIKA	UČESTALOST I ČIŠĆENJA / DEZINFEKCIJE
1. PODRUČJA VRLO VISOKOG RIZIKA	
<p>Unutar ovih funkcionalnih područja postoji vrlo visoki rizik za pacijenta uključujući i prijenos bolničkih infekcija. Pacijenti su vrlo osjetljivi i/ili podvrgnuti postupcima koji mogu biti vrlo invazivni. U slučajevima kada sanitarni prostori, hodnici, spremnici, predavaonice, uredi i prostorije za odmor osoblja imaju izravan pristup funkcionalnim područjima vrlo visokog rizika, važno je da se i oni također čiste u skladu s tim te dobiju istu razinu održavanja .</p>	
<p>1. OPERACIJSKE SALE (svih vrsta kirurških struka i specijalnosti)</p>	<p>Učestalost čišćenja/dezinfekcije: Prije prvog pacijenta Između svakog pojedinog slučaja</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kardiokirurgija 	<p>Na kraju svakog radnog procesa, operacijskog programa ili radnog dana – svugdje</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vaskularna kirurgija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Abdominalna / Opća / Laparoskopna kirurgija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koštano - zglobna (traumatologija, ortopedija) / Artroskopska kirurgija 	<p>Čistiti/dezinficirati operacijske sale koje se koriste rijetko prije upotrebe ako se ne koriste dan prije ili tijekom noći. Čistiti i dezinficirati prostor sanitarnog čvora najmanje tri puta dnevno te provjeriti WC-e barem još dva puta dnevno i očistiti na licu mjesta ako je potrebno ovisno jesu li isti za potrebe pacijenata ili zdravstvenog osoblja;</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pedijatrijska kirurgija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plastična kirurgija / Opeklinae 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Torakalna kirurgija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neurokirurgija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urologija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Maksilofacijalna kirurgija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Otorinolaringologija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oftalmologija 	
<p>2. JEDNODNEVNA KIRURGIJA</p>	<p>Vrijeme čišćenja/ dezinfekcije: Odmah ili čim je praktički moguće. Čišćenje treba biti prepoznato kao timska odgovornost. Ako pomoćno ili čistačko osoblje nisu na dužnosti, čišćenje bi trebalo biti dužnost osoblja drugog odjela. Te dužnosti trebaju biti jasno postavljene i razumljive. Odnosno, ukoliko je prostor u navedenoj zoni, potrebno je osigurati osoblje za čišćenje dostupno kroz 24 h, odnosno na poziv odgovorne osobe (stručne osobe odgovorne za higijenu bolničkih prostora)</p>

3. JEDINICE INTENZIVNOG LIJEČENJA (JIL) i NJEGE svih kliničkih specijalnosti:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Interna 	Učestalost čišćenja: Minimalno 4x dnevno čišćenje/dezinfekcija s kapacitetom za više. Mogućnost hitnog čišćenja na licu mjesta.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neurologija 	Čistiti i dezinficirati WC-e najmanje tri puta dnevno te provjeriti WC-e barem još dva puta dnevno i očistiti na licu mjesta ako je potrebno.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kirurgija 	Tijekom epidemije, konzultirajte članove Tima za kontrolu bolničkih infekcija za savjet o potrebnoj učestalosti/dinamici čišćenja/dezinfekcije npr. ako se radi o specifičnim višestrukootpornim mikroorganizmima.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kardiokirurgija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neurokirurgija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koštano - zglobna (traumatologija, ortopedija) / Artroskopska kirurgija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Torakalna kirurgija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urologija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ginekologija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neonatologija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pedijatrija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Transplantacija organa 	Vrijeme čišćenja/dezinfekcije: Odmah ili čim je praktički moguće.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Infektologija 	Čišćenje treba biti prepoznato kao timska odgovornost.
4. POSTINTENZIVNE NJEGE svih kliničkih specijalnost (vidi pod JIL):	Ako pomoćno ili čistačko osoblje nisu na dužnosti, čišćenje bi trebalo biti dužnost osoblja drugog odjela. Te dužnosti trebaju biti jasno postavljene i razumljive.
5. ODJELI gdje su hospitalizirani pacijenti s posebnim potrebama (imunokompromitirani pacijenti svih dobnih skupina)	Odnosno, ukoliko je prostor u navedenoj zoni, potrebno je osigurati osoblje za čišćenje dostupno kroz 24 h, odnosno na poziv odgovorne osobe.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ opeklina 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ transplantacija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ infektologija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ (implantacijska kirurgija) 	
6. PODRUČJA / PACIJENTI posebnih potreba:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sterilne jedinice 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sobe za izolacije radi multirezistentnih bolničkih uzročnika (<i>vrijedi za sva područja bez obzira na rizik</i>) 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izolacije s negativnim tlakom 	
7. SREDIŠNJI STERILIZACIJSKI PROSTOR	Minimalno dnevno čišćenje 3x s mogućnošću za brzo čišćenje na licu mjesta (odnosno čišćenje prema indikaciji s obzirom na proces rada)

2. PODRUČJA VISOKOG RIZIKA

<p>Unutar ovih funkcionalnih područja postoji visoki rizik štete pacijentu, uključujući i prijenos bolničkih infekcija. Pacijenti su vrlo osjetljivi i/ili podvrgnuti postupcima koji mogu biti vrlo invazivni.</p> <p>U slučajevima kada sanitarni prostori, hodnici, spremnici, predavaonice, uredi i prostorije za odmor osoblja imaju izravan pristup funkcionalnim područjima visokog rizika, važno je da se i oni također čiste u skladu s tim te dobiju istu razinu održavanja.</p>	
<p>1. HITNA SLUŽBA (Objedinjeni hitni prijem)</p>	<p>Učestalost čišćenja: Minimalno dnevno čišćenje/dezinfekcija s kapacitetom za više. Mogućnost hitnog/ brzog čišćenja na licu mjesta.</p>
<p>2. OPĆI ODJELI koji uključuju:</p>	<p>Čistiti i dezinficirati WC-e najmanje tri puta dnevno te provjeriti WC-e barem još dva puta dnevno i očistiti na licu mjesta ako je potrebno.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inkubatore razine 1 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rađaonu 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Akutnu hemodijalizu 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prostorije neinvazivnih tretmana i postupaka (npr. barokomoru) 	<p>Tijekom epidemije, konzultirajte Tim za kontrolu bolničkih infekcija za savjet o potrebnoj učestalosti čišćenja.</p>
<p>3. Pohrana STERILNE opreme</p>	
<p>4. Stacionarni ODJELI (u kojima se skrbi o onkološkim i hematološkim pacijentima svih dobnih skupina)</p>	<p>Vrijeme čišćenja/dezinfekcije: Odmah ili čim je praktički moguće. Čišćenje treba biti prepoznato kao timska odgovornost. Ako pomoćno ili čistačko osoblje nisu na dužnosti, čišćenje bi trebalo biti dužnost osoblja drugog odjela. Te dužnosti trebaju biti jasno postavljene i razumljive.</p>
<p>5. Dnevne bolnice (u kojima se skrbi o onkološkim i hematološkim pacijentima svih dobnih skupina)</p>	
<p>6. Mikrobiološki laboratorij i prostori tzv. sterilnih kabineta koji se nalaze u navedenim specijalnostima:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ transfuziji 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ centralnim laboratorijima 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ljekarnama 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pri razrjeđivanju citostatske terapije 	
<p>7. Visokodiferentni dijagnostičko/ terapijski prostori u kojima se</p>	

<p>provode invazivne specifične procedure:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ interventna kardiologija 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ endoskopija (uključuje sve vrste : gastroenterološki, bronhoskopski, urološki, ginekološki kabineti i drugi) 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ interventna radiologija u kojoj se provode angiološke procedure i slične specifične pretrage 	
<p>3. PODRUČJA SREDNJEG RIZIKA</p>	
<p>Unutar ovih funkcionalnih područja postoji srednje visok rizik štete pacijentu uključujući i prijenos bolničkih infekcija. U slučajevima kada sanitarni prostori, hodnici, spremnici, predavaonice, uredi i prostorije za odmor osoblja imaju izravan pristup funkcionalnim područjima srednjeg rizika, važno je da se i oni također čiste u skladu s tim te dobiju istu razinu održavanja.</p>	
<p>1. Stacionari bolničkih odjela:</p>	<p>Učestalost čišćenja:</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opći kirurški 	<p>Čistiti dnevno s kapacitetom za čišćenje na licu mjesta po potrebi.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urološki 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neurološki 	<p>Čistiti WC, foajee najmanje tri puta na dan i provjeriti WC-e još najmanje tri puta dnevno i očistiti na licu mjesta ako je potrebno.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neonatološki 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Standardni pedijatrijski odjel 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ginekološko-opstetrički 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dermatološki 	
<p>2. Sudska medicina i obdukcija</p>	
<p>3. Dijagnostički laboratoriji (biokemijski, hematološki, citološki, patološki);</p>	
<p>4. Dijagnostika: radiologija, nuklearna medicina</p>	
<p>5. Ljekarna i ostali dio (osim sterilnih kabineta)</p>	

4. PODRUČJA NISKOG RIZIKA	
U ovim područjima visoka razina čistoće potrebna je više iz estetskih razloga, a manje zbog higijenskih razloga. U slučajevima kada sanitarni prostori, hodnici, spremnici, predavaonice, uredi i prostorije za odmor osoblja imaju izravan pristup funkcionalnim područjima niskog rizika, važno je da se i oni također čiste u skladu s tim te dobiju istu razinu održavanja.	
1. Stacionari bolničkih odjela:	Učestalost čišćenja: Čistiti dnevno s kapacitetom za čišćenje na licu mjesta po potrebi. WC-i najmanje dnevno: te provjeriti WC-e najmanje još dva puta dnevno i očistiti na licu mjesta ako je potrebno.
▪ Internistički odjeli	
▪ Reumatološki odjel	
▪ Psihijatrijski odjel	
▪ Okulistički odjel	
▪ Gerijatrijski odjeli	
2. Poliklinički prostori i ambulate (SKZZ)	
3. Dnevne bolnice (koje nisu spomenute u odjelima visokog rizika)	
FUNKCIONALNA - NEKLINIČKA PODRUČJA	
Područja od posebne važnosti, ali NE postoji rizik od bolničkih infekcija (eventualno trovanja hranom) - podliježe kontroli HACCP-a	
1. Centralna kuhinja - glavna pripreme hrane	Čistiti dnevno.
2. Sve čajne kuhinje unutar odjela bez obzira gdje se nalaze (vrijedi za sva rizična područja)	WC-i najmanje dva puta dnevno; te provjeriti WC-e barem još dva puta dnevno i očistiti na licu mjesta ako je potrebno Voditi „Nadzorni list” o higijeni sanitarnih prostora koje koriste zaposlenici i vanjski posjetitelji (npr. ako je u bolnici restoran i sl.)
NEKLINIČKI PROSTORI	
▪ Garderobe	Čistiti kako je zahtijevano.
▪ Čekaonice	
▪ Liftovi	
▪ Stubišta	
	Čistiti WC-e na dnevnoj bazi.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Komunikacijski hodnici (koji nisu uvršteni u zone visokog, srednjeg i niskog rizika) 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sanitarni čvorovi (koji nisu uvršteni u zone visokog, srednjeg i niskog rizika) 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Administrativni prostori/uređi 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Predavaonice 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učionice 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prostor za tehničke poslove 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vanjski prostor 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Arhiva 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Knjižnice 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prostor za molitvu 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Praonice rublja u sklopu bolnice 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ tzv. Prostor za nečisto u kojima se pohranjuje otpad (primarno i sekundarno skladište) 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ tzv. Prostor za čisto/nečisto u kojima se pohranjuje pribor za čišćenje 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kotlovnica 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skladište za ne-sterilne materijale, te skladišta raznih namjena 	